

**Gemeenschappelijke Regeling
Meerstad
Uitkomsten controle en overige
informatie 2015**

Rapportage aan het bestuur

Het bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Meerstad
T.a.v. de heer C.C.W. van den Akker
Postbus 13
9620 AA SLOCHTEREN

Groningen, 31 mei 2016

Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Geachte leden van het bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2015 van gemeenschappelijke regeling Meerstad (hierna: GR Meerstad). Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole;
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie;
- ▶ rechtmatigheidsbeheer.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2015. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van GR Meerstad.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele corporate governance.

LVRS-AAEJ6W/mj

Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. J.M.A. Drost RA

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage	4
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6
Kwaliteit beheersorganisatie	11
Rechtmatigheidsbeheer	14

Bijlagen

- 1 Onafhankelijkheid en controleproces
- 2 Overzicht controleverschillen

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 19

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten uit onze rapportage

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	<p>Conclusie van onze controle</p>	<p>Wij hebben op 31 mei 2016 een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening 2015. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2015 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van GR Meerstad.</p>
	<p>De jaarrekening is rechtmatig</p>	<p>Daarnaast hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening 2015 met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2015 in overeenstemming zijn met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.</p>
	<p>Jaarverslag niet strijdig met de jaarrekening</p>	<p>De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het BBV. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2015 van GR Meerstad geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBV. Daarnaast is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.</p>
	<p>Belangrijke voorwaarde: Ongewijzigde vaststelling</p>	<p>Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.</p>

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2015

Voordeelig resultaat van € 102.418 nader besproken

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2015 bedraagt € 102.418 voordelig ten opzichte van een begroot sluitend saldo van € nihil.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de begroting 2015 kan als volgt worden weergegeven:

	Begroting 2015	Realisatie 2015	Afwijking
Totale lasten	227.000	124.582	102.418
Totale baten	227.000	227.000	-
Totaal saldo van baten en lasten	0	102.418	(102.418)
Mutaties in reserves	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	0	102.418	(102.418)

De voordelige afwijking van de lasten ten opzichte van de begroting van € 102.418 wordt met name veroorzaakt doordat:

- ▶ In afwachting van de besluitvorming over de omvorming van GR Meerstad naar een bedrijfsvoeringsorganisatie rekening is gehouden met een aantal vergaderingen van het Algemeen Bestuur, terwijl deze niet hebben plaatsgevonden en minder vergaderingen van het bestuur hebben plaatsgevonden (totaal voordeel € 8.370).
- ▶ Als gevolg van het lagere aantal vergaderingen (geen vergaderingen Algemeen Bestuur en minder vergaderingen van het bestuur dan voorzien) minder kosten zijn gemaakt voor bestuursondersteuning, waaronder inzet van de ambtelijk coördinator. Daarnaast is in 2015 een bedrag van € 20.000 inzake de kosten van de loco-secretaris van de gemeente Groningen vrijgevallen welke ultimo 2014 was opgenomen als kortlopende schuld in de balans, omdat deze kosten niet in rekening zijn gebracht door de gemeente Groningen. Deze ontwikkelingen tezamen leiden tot een voordeel van € 97.418.
- ▶ In 2015 geen onvoorziene kosten zijn gemaakt, terwijl hier in de begroting 2015 wel rekening mee was gehouden (totaal voordeel € 5.000).

Uw begrotingsbeheer

Ten opzichte van het begrotingstotaal over 2015 bedraagt de voordelige afwijking van het resultaat 45% (2014: 32%). Evenals voorgaand jaar adviseren wij u om bij het opstellen van de begroting voor komend jaar rekening te houden met de verminderde bestuursactiviteiten, om de forse afwijkingen van de begroting in de jaarrekening te voorkomen. Dit zorgt er ook voor dat de bijdrage van de deelnemende gemeenten Slochteren en Groningen beter aansluit op de werkelijke kosten van GR Meerstad en voorkomt dat aan het einde van het jaar een relatief groot deel van de jaarlijkse bijdragen dient te worden terugbetaald.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2015 is gevoerd. Ten aanzien van deze paragraaf constateren wij het volgende.

Ultimo 2015 bedraagt het eigen vermogen van GR Meerstad (exclusief het gerealiseerd resultaat over 2015) € nihil. Het gerealiseerd resultaat over 2015 bedraagt € 102.418. Conform het bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2015 zal het positieve gerealiseerde resultaat over 2015 naar rato van de betaalde bijdrage over 2015 worden terugbetaald aan de gemeenten Slochteren en Groningen (ofwel € 66.572 (65%) ten gunste van de gemeente Slochteren en € 35.846 (35%) ten gunste van de gemeente Groningen). Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit van GR Meerstad feitelijk € nihil bedraagt.

Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat geen sprake is van financiële risico's ten aanzien van GR Meerstad. Dit betekent dat de benodigde weerstandscapaciteit eveneens € nihil is.

Omdat op grond van de gemeenschappelijke regeling eventuele tekorten (c.q. verliezen) van GR Meerstad worden gedragen door de deelnemende gemeenten, is overigens geen sprake van twijfels omtrent de continuïteit van GR Meerstad.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Kwaliteit jaarverslag

Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de gemeentewet is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Vereisten verplicht schatkistbankieren nageleefd over 2015

Met ingang van 15 december 2013 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd voor provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen en opgenomen in de wet Financiering decentrale overheden (Fido). In de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden zijn de verplichtingen nader uitgewerkt.

Op grond van het verplicht schatkistbankieren dient GR Meerstad alle (tijdelijk) overtollige middelen aan te houden op een rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Wij hebben vastgesteld dat GR Meerstad over 2015 de vereisten omtrent het verplicht schatkistbankieren heeft nageleefd en dat de toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van GR Meerstad hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw gemeenschappelijke regeling, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Bevindingen interne beheersing

Wij hebben geen significante bevindingen ten aanzien van de interne beheersing (waaronder de processen inkoop- en factuurverwerking alsmede betalingsverkeer, welke beiden zijn ondergebracht bij de gemeente Slochteren) van GR Meerstad geconstateerd.

Automatisering

In het kader van de controle van de jaarrekening brengt de accountant ook verslag uit omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Frauderisico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (Standaard 240, De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten). Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het bestuur en het ambtelijk management. Het is van belang dat het bestuur en het ambtelijk management sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren het bestuur en het ambtelijk management over fraude en illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. In 2015 is hiervan geen sprake geweest.

Rechtmatigheidsbeheer

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2015 van GR Meerstad. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaardencriterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruik criterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreft enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

In de jaarrekening 2015 is geen sprake van begrotingsoverschrijdingen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeenschappelijke regeling heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf *Weerstandsvermogen en risicobeheersing* van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij de gemeenschappelijke regeling betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Bijlagen

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol.

Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing.

Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die we hieronder hebben opgenomen betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid
- ▶ samenloop van dienstverlening
- ▶ geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorrotatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 wordt een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact ViO op relatie GR Meerstad en EY

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn.

Daarna zullen zij intern roteren. Per 17 juni 2016 moet de externe accountant roteren na een periode van vijf jaar waarbij verder een afkoelingsstermijn van drie jaar geldt. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ drs. J.M.A. (John) Drost RA; betrokken sinds de controle van de jaarrekening 2014;
- ▶ L.M. (Leon) de Vries MSc EMA RA; betrokken sinds de controle van de jaarrekening 2015.

Dit betekent dat geen van onze teamleden in de komende drie jaar de geldende termijn van vijf (voor de externe accountant)/zeven jaar (voor Sr. managers) zal overschrijden en op grond hiervan in de komende drie jaar dus geen rotatie hoeft plaats te vinden. Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurance-diensten. Voor niet-OOB's (zoals GR Meerstad) is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurance-dienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurance-dienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assurance-team twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Wij hebben in 2015 geen non-assurance-diensten voor GR Meerstad verricht die niet voldoen aan bovenstaande criteria.

Onafhankelijkheid en controleproces

Bijlage 1

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van GR Meerstad gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Controleaanpak en -uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Wij rapporteren u over onze werkzaamheden en bevindingen ten aanzien van onze aandachtpunten in dit accountantsverslag.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is vastgesteld door het bestuur.

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 1.245 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 3.735 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Overzicht controleverschillen

Bijlage 2

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die GR Meerstad heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden hebben wij geen materiële verschillen geconstateerd. Daarnaast is geen sprake van ongecorrigeerde controleverschillen in de jaarrekening 2015.

